

Las Latweeschu lauschu draugs.

1833. 14. April.

15ta lappa.

Taunas sinnas.

No Rih ges. (12. April.) Daugawa, jau pee mas uhdens sawu leddu aisweddusi, pagahjuschâ neddelâ sahze pluhst un dambjus pahrpluhde. Lihds schai deenai uhdens wehl naw nokrittis un straume arween tik sipta, ka tiltu wehl ne warr taifht.

Wakkar leela preeka-deena teem diweem kaxxa-pulseem bija, kas taggad pee muhsu pilsfehtas kohrteli stahw un kas aispehrn arri irr peepalihdsejuschi, Warschawu uswarreht. Keisers winneem jaunus karrohgus bija atsuhtijis, tahdus, ko Turga-karrohgus sauz un ko tik teem pulseem dahwina, kas jau kahdâ kaxxâ leelu drohfschibî irr rahdijuschi. Schee karrohgî, us kurreem tee raksti kreewisski irr lassami: "Par Warschawas uswarreschanu," wakkar preeksch pussdeenas us parahd-platschu pehz Kreewu tizzibas tikke eeswehiti un winneem ar leelu gohdu eedohti. Pehz tam schee tschetr tuhktlohschi kaxrawihri turpatt wehl tikke meeloti, un winnu wirfneeki, lihds ar General-Gubbernateru un wisseem gitteem augsteem Generaleem un teefas-kungeem gahje tannî nammâ, ko sauz Schwarzenheipteru-nammu, un tur arri meelastu eenehme. — Pehz pussdeenas gaddijahs, ka sawu zelku no Pehterburges braukdamis muhsu pilsfehtâ atnahze tas augstakajs Kreewu kaxxa-leelskungs Grahws Paschkewitsch Eriwanski, kam Keisers par Warschawas uswarreschanu arri to gohda-wahrdi: Warschawas Wirsits irr dewis. Tik masu brihdi te paliske.

No Posenes-pilsfehtas Pruhfschu semmê. Kad nelaime gaddahs, ka kuhts sahk degt, kur aitas irr eekschâ, tad ittin gruhti nahkahs, tahs isglahbte; jo schee lohpini tad wiss ne kustahs no weetas, un ja zilweks wairs ne ware kluht eekschâ, tahs isdsicht ahrâ, tad tee lihds ar sawu kuhti wissi ne isglahbjam eet pohtâ. Tapehz augsta waldischanas-teesa tur ne fenn ar sawadu grab-

matu wissus laudis, kam aitas irr, pamahzija: lai sawas aitas jel eeraddina, ka ikdeen un ikreis paschas isnahf lahrâ, tad gans tik swilpo. To aitahm drihs warroht eemahziht, un ja tad tahda nelaime gadditohs, tad gannam tik waijadsetu durri atwehrt un swilpoht, un aitas paschas dsichtohs isglahbtees. Labs un gudrs padohms gan.

No Wihnes-pilsfehtas. Wahz' Keisers preefsch dascheem gaddeem tik par leelu muitu faweeem appakschneekeem dewe brihw, no zittahm semmehm zukkuru atwest. Zaur to irr notizzis, ka taggad drihs pahr wissu winna walsti laudis us to dohdahs, no teem fawadeem faldeem rahzineem, ko fauz Runkel-rahzinus, zukkuru wahriht. Beimeru semmē ween jau dewia pabrikes irr usbuhwetas, kurr̄gs tahdu zukkuru taifa.

No Sprantschu semmes. Leiz, Kehnisch tur taggad effoht pawehlejis, ka us wiſſeem winna karra-fuggeem wairs ne kahdahm wirwehm un strikkeem no kannepehm ne buhs buht, bet lai preefsch teem wissas wirwes, tapatt resnas ka teewas, tik no dselsu drahtehm fataifa, ka ugguns ne warr eekertees.

Turpatt masâ pilsfehtinâ ne fenn walloda isnahze, ka pa naaktim tur us eelahm Kehnai jeb spohki apkahrt staigajoh, zitti balti ka sneigi, zitti atkal melni ka piikkis. Laudis gauschi bailojahs, bet teefas-fungi, arri to dabbujuschi sin-naht, ne bailojahs wiss, Kehmus likke kert, un raug', sagli, sinnadami, ka tur wehl dauds lauschu tik cumfchi effoht, Kehmus tizzeht un no teem bailotees, bija sadewuschees un zitti ar baltahm, zitti ar melnahm drehbehm pa naaktim apkahrt staigadami tohs nabbagus apsagge. Ka tee sawai nopolnitai strahpei ne isbehdsse wiss, to gan tizzam.

Preefsch 140 gaddeem Enlendera un Sprantscha starpâ leels karsch bija, kurrâ winni arri pa juhru weens ohtram kur warredami skahdi padarrija. Enlenderam tannî laikâ isdewahs, ne taht no Sprantschu-semmes mallas, daschus no Sprantscha karra-fuggeem faschaut un juhras dibbenâ gremdeht. — Schinnî pawassarâ 25schâ Bewrar gaddijahs, ka pee tahs paschas juhrmallas, kas Enlenderu-semmei taifni irr pretti, uhdens tik dauds nokritte, ka ta weeta, kur tannîs wezzös gaddös tee fuggi bija grimmuschi, palikke faufa un ka tohs ar ratteem warreja panahkt. Brihnuns kram zilwekam bija, to redsoht. Un us scheem fuggeem, kas tik ilgu laiku uhdens eekschâ bija gullejuschi, dauds leetas wehl atradde, kas ne mas ne bija nikuschas. Ar seeleem wesumeem Sprantschi

wedde mallâ, zif warredami, bet wisswairak preezajahs pahr teem fesch leeleem schaujameem gabbaleem un to leelu pulku bumbu, ko isdabbuja.

Kad zilweks sahtigi dsîhwo un zauru deenu strahda, tad tam pa nakti dusseschana gan buhs salda, lai tam arri tik salmi irr, us kurreem sawus kaulus issteepj. Bet tee baggati jau no wezzeem laikeem us to irr dohmajuschi, ka tahdas gultas warroht dabbuh, kur winneem arri tad labba gusleschana buh-tu, kad ne ko ne strahdaja. Wezzas grahmata stahsta, ka Greekeru semmî tahdi zilweki effoht dsîhwojuschi, kas wissas sawas gultu-drehbes tik ar rohschu lap-pinahm likke pildiht, un kam paschas tahdas gultas deerwgan mihkstas wehl ne bija. — Sprantschu semmî taggad weens kungs wehl labbaku, mihkstaku gultu irr isdohmajis, kurrâ wisswairak pa wassaru branga gusleschana effoht. Schi gulta irr appakschâ zeeta, ka wauna, lai uhdens ne istekf, ko tur pehdas augstu-mâ irr eelehjis. Wirs uhdens palags no tahda sawada zeeta audekta irr likis, kas uhdeni ne laisch zaur, un tad wehl tee wissmihkstaki spilweni wirsû. Ak tawu gudrifu! Us tahdu gultu gan branga, mihksta gusleschana buhs; jo uhdens appakschâ ne kahdahn frunkahm ne lauj buht, bet dohdahs, kur tik speesch. Slimneekeem, kas ilgi jau gult, tahdas uhdens-gultas buhtu wehlejamas.

No Seemel-Amerikas. Tannî walsti, ko fauz Vermond, ne senn zilweks nomirre, kam wahrdes Kalwihn Edson bija, un kas jau no jaunahm deenahm, kautgan wessels, tatschu tik isdillis bija, ka tihri ka deewakohzinsch is-skattijahs, un ka zittkahrt pahr Enlenderu un Sprantschu semmi bija gahjis, few par naudu zitteem zilwekeem rahnitees; jo tahdu, kas turklaht wehl tik stipri ehde, wehl neweens ne bija redsejis. Dakteri, labbpraht gribbedami finnaht, zaur kahdu wainu winsch gan tik flikis effoht palizzis, usgreese winna nomirruschas meefas un atradde, ka winnam leels, dsîhws zehrms, kas lihds 14 pehdahm garfsch, winnam bija wehderâ.

L i h d s i b a.

Kahds baggats tehws likke sawu behrnu tudal no masahm deenahm audsinahit it tahtâ sweschâ semmî. Dehls tur leels palizzis, scho sawu mihlu tehwu ne kad ne irr redsejis, jebchu gant pehz to tihko, dauds reisahm arri kahdu gihni un bildi ustaisahs, ko gohdam zeeni, dohmadams un fazidams: "schi manna tehwa feija, tahdam winnam waijaga buht." Tur sweschumâ dabbu dehls it leelas baggatas dahwanas no sawa mihla tehwa, ar ko ne ween labbi pahrtike, famehr usaug un gohdam wissadi labbi ismahihts tohp, bet dehlam arri papillam par wissadu jauku preeku un lusti, ar ko gawilejoht islihgsmotees; jo laip-nigs tehws, ka azzu sihli to mihledams, winnam weenumehr peeminn un bes mi-

teschanas mihligi scho apgahda. Bet nepateizigs dehls, ar sawu fahribu un ne-
gudribu dauds labbas leetas nepareisi waldo, aplam isschkehrd, un pahrleeku bau-
da, irr zauru maijis, kas suhds un schehlojahs bes galla, ka scham wehl ne doh-
doht gan, un ka tam schis un tas wehl truhkstoht, gribbohe un waijagoht. Un
woi tizzesi? dehls pliktaku leetu ne sinn pahr to laiku un brihdi, kur schis mih-
lais dewigs tehws winnu atkal us fewi saufs, palift pee winna, paschä tehwisch-
ka. Ar leelahm bailehm bihstahs lohti ka no gruhtas nelaimes, scho brihdi pee-
dsichwoht, kam gribbetu labprahrt isbehegt, kad tik ta warretu buht. Bet eekam
dohmajis, scham ne sinnoht tehws to atpakkat sau, pee fewis, un tad ja-klaus un
ja-eet, woi gribb, woi ne gribb. Bet nu pee tehwa buhdams, un to dabbujis pilnam
pascht, nule ihsti samanna un zaur zaurim noproht, kahds augsti teizams mihlais
tehws effus, kahds warrens un schehligs, kahds taifns un pazeetigs, ne warre-
dams beigt to paschu apbrihnoht un flaweht; un atkal kahds negudrs, nesa-
prascha, kahds aplanneeks un nepateizigs pats tur sweschumâ wehl bijis. —
Tu zilweka behrns! saffi, kahdu gihmi tu redsi schinni lihdsibas speegeli? —
Woi ne buhs sawu paschu! —

Zilweks! ak kahds gohda wahrdts! — Zeeniht semmes dsichwibinu.

Paleez' mannai firdei gahrds.

Effi man par svehtu sinna,

Bet kad tehws us few' man saufs

Tur jo leela laime plauks.

S-3.

K w e e f c h u - g r a u d i n f c h.

19. Uggunigs uhdens.

No fa, kas tew aiskahre naw brihw, fargees, behrns, ka no ugguni. Zit-
tam patti firds apdeggusi tadeht, ka to negribbeja wehrâ lukt un kas wehl lee-
laks brihnumis, aufsis uhdens winnam palizzis par ugguni. Schis nelaimigs zil-
weks no masahm deenahm bija eenehmees kulle bahst woi asotî, kas ween fahri-
gam prahtam patifke. Zittu reisi eraudsijis falta-akminus nedsehstus winsch
pahru paslehpj asotî. Pa tam fateekahs ar draugu, kas sirgus jahs us peldina-
schau. Schis weenam muggurâ un lehfschus uppê eekschâ. Par nelaimi no
sirga-mugguras uppê eekricht. Peldeht gan mahf, bet us reisi brehz waimanas:
glahbjeet, glahbjeet, es sadeggu! — Laudis, kas labbi sinna, ka uppes uhdens
naw werdohcts, dohma, ka schis winnus gribb issmeet un labprahrt ne azzis us
to pussi nemett. Betzik breefniги tee isbihjahs, kad nabbags brehzejs palifke kluss
un winna meefas ar sadeggschahm eekschahm uhdens-wirfsi nahze redsamas! —

Mans behrns, — lai tew naw falci sagti, — tizz mannam wahrdam, ne-
taifna manta tew comehr firdi dedsinahs, ka nesumasi, kur dehtees, kur slehytees.

— lm —

Lihds 12. April pee Nihges irr atnahkuschi 56 kuggi un aissbraukuschi 9.

” 7. ” pee Keepajas irr ” 23 ” ” ” 17.

Brihw drickeht. No juhrimallas-gubbernemmentu augstas waldischanas pusses:

Dr. K. L. Grave.